

ОБЩИНА СЕВЛИЕВО	
п.к. 5400 - Севлиево	
Регистрационен индекс и дата	
РД-01-02.48	15.02.2016г

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
СЕВЛИЕВО

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ СЕВЛИЕВО	
Регистрационен индекс и дата	
РД-01-02.48-(1)	15.02.2016г

1.24.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от д-р Иван Тодоров Иванов – Кмет на Община Севлиево

Относно: Приемане на Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства в община Севлиево за периода 2016-2020 г.

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

На 12 юни 2015 г. Министерът на образованието и науката е утвърдил Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020).

В съответствие с приоритетите на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства всяка община приема Програма, уреждаща правата и задълженията на местната власт по отношение на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

Настоящата Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в община Севлиево е израз на готовност за изготвяне и прилагане на интеграционни политики в община Севлиево. Изготвена е в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документ, в изпълнение на политиката за гарантиране на равни възможности на българските граждани.

Програмата за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства в община Севлиево за периода 2016-2020 г. има характер на отворен документ, който подлежи на развитие, усъвършенстване и актуализиране в съответствие с динамично променящите се условия и фактори.

Основен източник за финансиране на Програмата е държавният бюджет, чрез бюджета на общината и делегираните бюджети на общинските училища и детски градини. За изпълнение на проекти за по-добра интеграция на децата и учениците от етническите могат да се осигурят средства по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, както и по други оперативни програми, финансирани от ЕС и национално съфинансиране.

На основание гореизложеното, предлагам на Общинския съвет – Севлиево да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл.20 и чл.21, ал.1, т.12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, Общинският съвет – Севлиево **приема Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства в община Севлиево за периода 2016-2020 г.**

Д-Р ИВАН ИВАНОВ
Кмет на Община Севлиево

**ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА
ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ
МАЛЦИНСТВА В ОБЩИНА СЕВЛИЕВО ЗА
ПЕРИОДА 2016 – 2020 г.**

Съдържание

1. Въведение	2
2. Правна рамка	2
Европейски и международни и нормативни актове и стратегически документи.....	2
Национални нормативни актове, стратегически документи и национални програми, свързани с образователната интеграция	2
3. Проблематика, свързана с образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.....	3
Определение за понятието „деча и ученици от етническите малцинства“	3
Разбиране за понятието „образователна интеграция“	3
4. Водещи принципи при реализация на Програмата.....	4
5. Съществуващо положение на територията на община Севлиево	4
6. Стратегически цели на Програмата	5
7. Дейности за постигане на стратегическите цели	5
8. Индикатори за изпълнение	6
9. Мониторинг на изпълнението на Програмата.....	7

1. Въведение

Образователната интеграция е процес, в който участват както децата от малцинствените етноси, така и тези от българския етнос. Този процес ангажира отговорните образователни институции и цялата общност за осъществяването му. Образователната интеграция е важна предпоставка за цялостния процес на модернизация на малцинствените общности, тяхното последващо приобщаване на пазара на труда, за повишаване на здравния им статус и за подобряване на жилищните им условия. Липсата на образование и квалификация на представителите на етническите малцинства ги прави неконкурентни на трудовия пазар. Резултатът е нарастващ процент на безработица и огромен контингент от граждани за социално подпомагане.

2. Правна рамка

Програмата е в съответствие с международни и национални нормативни актове, уреждащи правата и задълженията на местната власт по отношение на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

Европейски и международни и нормативни актове и стратегически документи

Програмата се ръководи от международните стандарти в областта на правата на децата и правата на лица, принадлежащи към етническите малцинства, към които Република България се е присъединила, а именно:

- Всеобщата декларация за правата на човека;
- Международен пакт за граждански и политически права;
- Международен пакт за икономически, социални и културни права;
- Международна конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация; Международна конвенция за правата на детето;
- Декларация на ООН за правата на лица, принадлежащи към национални или етнически, религиозни или езикови малцинства;
- Рамкова конвенция за защита на националните малцинства;
- Световна програма на ЮНЕСКО „Образование за всички”.

Програмата е разработена в контекста на развитието на европейските политики в областта на интеграцията на ромската общност, като отчита насоките, посочени в „Препоръките на Европейския съвет за ефективни мерки за ромска интеграция в държавите – членки” от декември 2013 г. Документът, който е първи законодателен акт на ниво ЕС в областта на образованието посочва като отговорност на държавите – членки да осигурят пълен достъп на ромските деца до качествено образование и да гарантират оставането им в училище, минимум до възрастта, подлежаща на задължително обучение.

Национални нормативни актове, стратегически документи и национални програми, свързани с образователната интеграция

Програмата е разработена в съответствие с целите и принципите на актовете и стратегическите документи на национално ниво както следва:

- Закон за защита от дискриминация;
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г.;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество 2010–2020 г.;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013–2020г.;
- Национална стратегия за детето 2008–2018 г.;
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014 –2020 г.;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015-2020г.;
- Национална стратегия за интеграция на лицата, получили международна закрила в Република България 2014–2020 г.

3. Проблематика, свързана с образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства

Определение за понятието „деца и ученици от етническите малцинства“

В тази категория се включват деца и ученици, чийто родители определят своята принадлежност към етнически общности, които са различни от българската и са носители на определен тип етнокултурни различия, които могат да бъдат установени въз основа на обективни критерии.

Разбиране за понятието „образователна интеграция“

Образователната интеграция е институционален процес, при който образователни субекти, носители на етнокултурни специфики, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение и възпитание формират интеркултурни компетентности и споделени граждански ценности, запазвайки своята етнокултурна идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация.

Образователната интеграция изисква защита правата на децата, недопускане на дискриминация и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация. Тя не допуска сегрегация и автосегрегация на децата и учениците от етническите малцинства, както и асимилация против тяхната воля и против волята на техните родители. Образователната интеграция цели да насърчи и подпомогне межкултурния обмен и съхраняването и развитието на различните културни идентичности. Това е процес, при който децата и учениците от етническите малцинства се обучават в съответствие с българското законодателство и релевантните международни договори, които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България. В хода на този процес се прилагат и използват разнообразни методи и форми за работа с деца, ученици и родители от всички етнически групи, съобразявайки се с тяхната етнокултурна специфика.

Образователната интеграция е една от видовете политики за включване, които се реализират в рамките на Европейския съюз (ЕС). Практическата реализация на този тип интеграция в българските детски градини и училища се осъществява в следните направления:

- ✓ осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици;
- ✓ утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- ✓ създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства;
- ✓ съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура;
- ✓ поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност.

Европейските образователни политики, въпреки различията в подходите, имат обща насоченост към образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Поставя се акцент върху интеркултурността, която се интерпретира като възможност за взаимно обогатяване чрез взаимодействие между децата и учениците, изява на собствената културна идентичност и поле за формиране на национална идентичност. Последователно реализирана, интеркултуралистката образователна стратегия позволява да се съхраняват и утвърждават различните идентичности на децата и учениците, без това да създава предпоставки за явления от типа на автосегрегацията на малцинствата, които компрометираха през последните десетилетия мултикултуралистките публични политики.

От друга страна овладяването на официалния език на страната от децата на семейства, принадлежащи към етнически малцинства, е проблем в повечето европейски държави. Неговото владение е необходимо условие за ефективно включване в живота на съответната държава, за което се предприемат специфични мерки.

4. Водещи принципи при реализация на програмата

Изпълнението на Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства на територията на община Севлиево ще се основава на следните водещи принципи:

- ✓ законосъобразност – в съответствие с действащите законови и подзаконовни нормативни актове;
- ✓ партньорство – активно и координирано участие на всички заинтересовани институции в процеса на образование и обучение /община, училища, детски градини, други държавни институции, гражданско общество, родители/ за реализация политиката на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- ✓ популяризиране на дейностите и резултатите – информиране на обществото за предприетите действия и постигнати резултати;
- ✓ приемственост – осигуряване непрекъснато действие на програмата, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране изпълнението на стратегическите цели;
- ✓ устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати;
- ✓ своевременност – предприемане на адекватни мерки за предотвратяване на възможните рискове при образователната интеграция;
- ✓ отчетност, мониторинг и контрол – анализ и оценка на постигнатите резултати;
- ✓ иновативност – разработване и прилагане на нови подходи в процеса на образователна интеграция на деца/ученици от етническите малцинства.

5. Съществуващо положение на територията на община Севлиево

Община Севлиево заема централно положение в Северна България и е най-голяма по територия в Габровска област. Преброяването на населението в страната, през март 2011 г., показва, че общината има 35 995 д. население, което означава че населението в общината намалява. В общинският център живее 60 % от населението, а другата част от населението – в 35-те села на общината.

В етническо отношение населението на община Севлиево е разнородно. На територията на община Севлиево съжителстват представители на етническите групи в България – българи, турци, власи, роми, като сред последните се забелязва разнообразие на езикова и вероизповедателна основа. По данни от последното преброяване около 25 % от населението на общината е с малцинствен произход. Важно е да се отбележи, че част от възприеманите от другите като „роми“ не се самоидентифицират като такива, което прави събраните данни неактуални. Данните за населението показват също така, че поради по-високата раждаемост, дялът на малцинствата е още по-висок във възрастовата група от 0 до 14 години – над 33% от децата на тази възраст в община Севлиево са с етнически произход, който е различен от българския. Тези цифри показват, че мултиетническите групи в детските градини и класове в училищата в община Севлиево не са изключение и тенденцията за формирането им ще се запази и в бъдеще.

Община Севлиево разполага с мрежа от 14 детски градини с обхванати 1073 деца, от които 242 в селата на общината, 11 общински училища, обучаващи 2511 ученици, от които 585 в селата на общината и 3 професионални гимназии – с 639 средношколци. Учениците от населените места, в които няма училища, са насочени към средищни такива с възможност родителите да изберат училището, в което техните деца да бъдат обучавани. На базата на това е разработен маршрут на линиите за ученически превоз и е осигурен безплатен транспорт.

Трябва да се отбележи, че децата и учениците в детските градини и училища в населените места на общината са преобладаващо с етнически произход, различен от български (около 90 %). Това се дължи на интензивните и етнически неравномерни миграции през последните 20 години, а не на сегрегационни практики и нагласи.

В резултат на проведения анализ на нуждите на децата и учениците, прилежащи към различни етнически малцинства на територията на община Севлиево, могат да бъдат обобщени следните проблеми:

- Децата и учениците изпитват трудности при усвояване на учебното съдържание, вследствие на недобро владение на български език, липсата на мотивация за учене, нисък социален статус на учениците от етническите малцинства;
- Преподавателите срещат трудности при работа с деца от етническите малцинства – като поведение и като образователни постижения. Има осезаема пропаст между оценките и тестовите резултати на българските и ромските деца. Постиженията на ромските деца в социално, интелектуално и образователно отношение изостават с 3-4 години в сравнение с постиженията на останалите;
- Липсват квалифицирани педагогически кадри за работа в мултиетническа среда и особено на работещите с деца. Осъзнава се необходимостта от квалификация и преквалификация на учители и административен персонал в областта на образованието за работа в мултиетническа среда;
- Родителите на учениците от целевата група все пак остават достатъчно обременени от особеностите на етническия си произход и среда. Не носят категоричната убеденост от нуждата от образование и развитие на децата им;
- Учениците от етническите малцинства усещат, че образователният им статус е чувствително по-нисък от средния за останалите ученици. Осъзнават необходимостта от превенция на дискриминацията в класната стая, предоставяне на реални условия за равен достъп до качествено образование и изграждане на приобщаващо, интеркултурно училище, което запазва и развива многообразието от култури в рамките на образователната среда.

6. Стратегически цели на Програмата

Стратегическа цел 1. Пълноценна социализация на деца и ученици от етническите малцинства.

Стратегическа цел 2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства.

Стратегическа цел 3. Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

Стратегическа цел 4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

7. Дейности за постигане на стратегическите цели

Стратегическа цел 1. Пълноценна социализация на деца и ученици от етническите малцинства.

Дейност 1.1 – Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интеграцията на деца и ученици от малцинствен произход;

Дейност 1.2 - Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес и постигнатите резултати;

Дейност 1.3 - Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси;

Дейност 1.4 - Информационни кампании за привличане на младите хора от етническите малцинства към учителската професия или като доброволци за работа с деца в риск;

Дейност 1.5 - Прилагане на мерки на училищно и общинско ниво, насочени към предотвратяване на вторична сегрегация;

Дейност 1.6 – Изпълнение на ефективни санкции срещу родителите, които нарушават законовите разпоредби и не осигуряват присъствие на деца и ученици, подлежащи на задължително обучение в образователните институции;

Дейност 1.7 - Организиране кампании за повишаване осведомеността на ромските родители, относно ползите от предучилищно образование;

Дейност 1.8 - Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в извънкласни дейности, съвместно с деца и родители от българския етнос.

Стратегическа цел 2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства.

Дейност 2.1 - Разработване и прилагане на ефективни механизми за максимален обхват на децата и учениците от етническите малцинства;

Дейност 2.2 - Осигуряване на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства;

Дейност 2.3 - Осигуряване на допълнителна квалификация на директорите и педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда;

Дейност 2.4 - Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище;

Дейност 2.5 - Целенасочена работа с учениците от гимназиален етап за продължаващо образование.

Стратегическа цел 3. Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

Дейност 3.1 - Осигуряване на подходящи форми на извънкласна работа в рамките на целодневна организация на образователно-възпитателния процес – извънкласни дейности, насочени към културата, обичаите, традициите на различните етноси (танцови формации; вокални групи; изкуства; традиционни занаяти);

Дейност 3.2 – Участие на педагогически специалисти в разработване на проекти за работа в мултикултурна среда;

Дейност 3.3 - Стимулиране на педагогическите специалисти, прилагащи иновативни подходи за работа в мултиетническа среда.

Стратегическа цел 4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

Дейност 4.1 - Организиране на изяви на децата и учениците от етническите малцинства в детските градини и училищата и представянето им през публика;

Дейност 4.2 - Разпространение и прилагане на добри практики за запазване и популяризиране на културните традиции на етническата общност;

8. Индикатори за изпълнение

Индикаторите за отчитане на напредъка по изпълнението на поставените стратегически цели в Програмата ще включват както следва:

- Брой детски градини, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца между 3 - 7 годишна възраст от етническите малцинства в образователната система;
- Брой родители от етническите малцинства, чиито деца не посещават редовно детската градина и училището, които са получили консултации за развитие на родителски умения;
- Брой училища, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на ученици между 7 и 16 годишна възраст от етническите малцинства в образователната система;
- Брой педагогически специалисти, включени в обучения за развитие на уменията за работа в мултикултурна среда.

Индикаторите за резултат ще включват:

- Дял от децата на възраст между 3 – 7 години, посещаващи детската градина;
- Дял от децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка (5 – 6 години), обхванати в детската градина;
- Дял от учениците, подлежащи на задължително образование (от 7 до 16 години), обхванати в училище – по класове и етапи на обучение;
- Дял на отпадналите от училище за една учебна година от ромското етническо малцинство;
- Дял на завършилите основно образование, продължили обучението си в гимназиален етап през същата календарна година;

- Дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна образователна среда;
- Резултати от национални външни оценявания по БЕЛ и други предмети, по които се извършва;
- Среден успех от външното оценяване при завършване на начален етап на образование;
- Дял на 16-годишните, завършили основно образование.

9. Мониторинг на изпълнението на Програмата

Оценката на изпълнението на Програмата за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства ще се осъществява чрез мониторинг на изпълнението.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад;
- Община Севлиево ще координира и обобщава получената информация в доклад, който ще се базира на информация, подадена от директорите на образователните звена до кмета на община Севлиево;
- Обсъждането на доклада се осъществява в рамките на Комисията по „Образование, култура и вероизповедания“ към Общински съвет – Севлиево;
- Мониторинговият доклад се представя пред Общински съвет – Севлиево.